

SMERNICE
ZA IZVAJANJE
SVETOVALNE DEJAVNOSTI
V IZOBRAŽEVANJU
ODRASLIH, KI SE IZVAJA
KOT JAVNA SLUŽBA

**SMERNICE ZA IZVAJANJE
SVETOVALNE DEJAVNOSTI
V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH,
KI SE IZVAJA KOT JAVNA SLUŽBA**

SMERNICE ZA IZVAJANJE SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH, KI SE IZVAJA KOT JAVNA SLUŽBA

Pripravili člani delovne skupine, ki jo je imenovalo Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport: mag. Katja Dovžak (MIZŠ, vodja skupine), Lidija Fischinger (MIZŠ), Urška Marentič (CPI), mag. Brigita Kruder (SSIO), mag. Tanja Vilič Klenovšek (ACS), mag. Margerita Zagmajster (ACS), mag. Andreja Dobrovoljc (ACS), dr. Anita Jug Došler (ACS), mag. Petra Rozman (LU Škofja Loka) in Franja Centrih (UPI LU Žalec)

Pri pripravi so sodelovali: mag. Andrej Sotošek (ACS), Vera Mlinar (ACS) in Barbara Kunčič Krapež (CPI)

Jezikovni pregled: Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, Sektor za prevajanje

Smernice za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba, je sprejel Strokovni svet za izobraževanje odraslih na 104. seji, dne 05. 06. 2020.

Izdal: Andragoški center Slovenije

Zanj: mag. Andrej Sotošek

Urednice: mag. Andreja Dobrovoljc, dr. Anita Jug Došler, mag. Tanja Vilič Klenovšek, mag. Margerita Zagmajster

Oblikovanje: Urška Stariha s. p.

Ljubljana, 2020

Elektronska izdaja

Dostopno na:

https://arhiv.acs.si/dokumenti/Smernice_za_izvajanje_svetovalne_dejavnosti_v_izobrazevanju_odraslih_ki_se_izvaja_kot_javna_sluzba.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=37773315

ISBN 978-961-7116-05-2 (pdf)

KAZALO

TERMINOLOGIJA	4
UPORABLJENE KRATICE	9
1 UVOD	11
2 IZHODIŠČA ZA OPREDELITEV SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO	15
2.1 Strokovne podlage za opredelitev svetovalne dejavnosti v IO	15
2.2 Temeljna načela svetovalne dejavnosti v IO	18
2.3 Ciljne skupine v svetovalni dejavnosti v IO	21
2.4 Evropske strateške in strokovne podlage	22
2.5 Slovenske strateške in strokovne podlage	25
3 VSEBINA SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO	28
3.1 Neposredno svetovalno delo	29
3.2 Informiranje	32
3.3 Načrtovanje, spremljanje in evalvacija svetovalnega dela	33
3.4 Razvojne naloge	33
3.5 Sodelovanje in povezovanje znotraj in zunaj organizacije.....	34
3.6 Strokovno izpopolnjevanje	34
4 ORGANIZIRANOST SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO	35
4.1 Organizacijska shema svetovalne dejavnosti v IO	35
4.2 Oblike in načini izvajanja svetovalne dejavnosti v IO	36
4.3 Kraj in prostor izvajanja svetovalne dejavnosti v IO	37
4.4 Partnerstvo z organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju	38
5 KADROVSKI IN DRUGI POGOJI ZA IZVAJANJE SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO	40
5.1 Kadrovske pogoje za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO.....	40
5.2 Drugi pogoji za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO	41
6 EVIDENCE IN DOKUMENTACIJA V SVETOVALNI DEJAVNOSTI V IO	43
7 PRESOJANJE IN RAZVIJANJE KAKOVOSTI SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO	45
LITERATURA IN VIRI	47
PRILOGA	50

TERMINOLOGIJA

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba (v nadaljnjem besedilu: svetovalna dejavnost v IO), zajema: svetovalno dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja, pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ter pri samostojnem učenju.

Strokovni delavci, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

Strokovni delavci, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO, so v skladu s 26. členom Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 6/18; v nadaljnjem besedilu: ZIO-1): svetovalni delavec v izobraževanju odraslih, organizator izobraževanja odraslih in drugi strokovni delavci (v nadaljnjem besedilu: svetovalec v IO).

Informiranje

Informiranje pomeni dajanje informacij svetovalca v IO odraslemu.

Nasvetovanje

Nasvetovanje je krajša pomoč svetovalca v IO odraslemu, ki poleg dajanja informacij in podatkov vključuje tudi razlago, ustrezna pojasnila ali nasvet.

Svetovanje

Svetovanje je strokovno zahtevnejši in daljši proces, ki vključuje poglobljene in celostne pristope svetovalne dejavnosti ter pospešuje razvoj odraslega z vidika razumevanja procesov odločanja, organiziranja in vrednotenja lastnega izobraževanja in učenja ter razvoja kariere.

Svetovalna dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja

Svetovalna dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja je strokovna podpora svetovalca v IO odraslemu, ki se namerava vključiti v izobraževanje na novo oziroma nadaljevati že začeto izobraževanje. Svetovalec v IO odraslemu daje celostne informacije o možnostih izobraževanja in mu pomaga pri odločanju. Svetovalec v IO odraslega spodbuja in motivira k vključevanju in nadaljevanju izobraževanja pred vključitvijo v izobraževanje in učenje, med potekom in po zaključku izobraževanja in učenja.

Svetovalna dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju

Svetovalna dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju je strokovna podpora svetovalca v IO odraslemu pri ugotavljanju in dokumentiranju že pridobljenega znanja in spretnosti, ki sta prvi fazi celostnega procesa vrednotenja že pridobljenega znanja in spretnosti. Poudarjena je aktivna vloga odraslega pri zbiranju dokazil in druge dokumentacije ter aktivna vloga svetovalca v IO, da odraslega vodi skozi proces in mu predstavi možnosti uporabe rezultatov tega procesa pri nadaljnjem izobraževanju in razvoju kariere.

Ugotavljanje

Ugotavljanje je prva faza v postopku vrednotenja že pridobljenega znanja in spretnosti, v kateri odrasli sam ali v sodelovanju s svetovalcem v IO ugotavlja in ozavešča, katero znanje in spretnosti že ima ter jih je pridobil v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju.

Dokumentiranje

Dokumentiranje je druga faza v postopku vrednotenja že pridobljenega znanja in spretnosti, v kateri svetovalec v IO usmerja odraslega pri zbiranju in urejanju dokumentacije o učnih izidih, ki jih je pridobil v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju.

Vrednotenje znanja in spretnosti

V strokovnih usmeritvah na področju vrednotenja znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju, se vrednotenje opredeljuje kot proces, ki vključuje štiri faze: ugotavljanje, dokumentiranje, ocenjevanje, certificiranje (European guidelines for validating non-formal and informal learning, 2015).

Svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju

Svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju je strokovna podpora svetovalca v IO odraslemu v okviru organiziranega samostojnega učenja (v nadaljnjem besedilu: samostojno učenje). Poteka pred in med učenjem ter po njegovem zaključku. Svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju zajema dajanje informacij, ugotavljanje potreb, svetovanje o gradivu in učni tehnologiji, motiviranje in svetovanje pri učenju vsebin in doseganju učnih ciljev odraslega, analiziranje učnih izidov ter iskanje možnosti za učenje.

Karierno svetovanje v izobraževanju odraslih

Karierno svetovanje v izobraževanju odraslih je strokovna podpora svetovalca v IO, ki odraslemu pomaga osvetliti možnosti razvoja kariere, ki so podprte z možnostmi dodatnega izobraževanja in učenja ter prispevajo k doseganju zastavljenih kariernih ciljev odraslega.

Kariera

V sodobni družbi je kariera v najširšem pomenu opredeljena kot posameznikova celotna življenjska pot. Kariera je horizontalno in vertikalno napredovanje odraslega. Razvoj kariere pomeni tudi pridobivanje različnega znanja, spretnosti in izkušenj. To je dejaven proces, katerega sestavni del so različne oblike učenja in dela.

Izvajalec svetovalne dejavnosti v IO

Izvajalec svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (v nadaljnjem besedilu: izvajalec javne službe v IO), je v skladu s 53. členom ZIO-1 javna organizacija za izobraževanje odraslih, katere ustanovitev je opredeljena v 27. členu ZIO-1.

Strokovni aktiv

Strokovni aktiv je strokovni organ pri izvajalcu javne službe v IO, ki ga sestavljajo strokovni delavci iz posameznega izobraževalnega programa za odrasle oziroma dejavnosti.

Strateški svet

Strateški svet je oblika sodelovanja izvajalca javne službe v IO z drugimi izvajalci svetovalne dejavnosti v slovenskem izobraževalnem prostoru in drugimi organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju. V strateškem svetu lahko sodeluje več izvajalcev javne službe v IO. Organizacije sklenejo dogovor o namenu, vsebini in načinu sodelovanja.

Odrasli v svetovalni dejavnosti v IO

Odrasli v svetovalni dejavnosti v IO (v nadaljnjem besedilu: odrasli) so osebe, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost in so stare vsaj 15 let ter želijo pridobiti, razširiti oziroma poglobiti svoje znanje in spretnosti. Ciljno skupino sestavljajo odrasli, ki so že vključeni v izobraževanje in potencialni udeleženci.

Ranljivi odrasli v svetovalni dejavnosti v IO

Ranljivi odrasli v svetovalni dejavnosti v IO (v nadaljnjem besedilu: ranljivi odrasli) so odrasli, ki imajo zaradi različnih ovir, oblik prikrajšanosti in primanjkljajev otežen dostop do izobraževanja in učenja ter se redko ali sploh ne vključujejo v izobraževanje odraslih.

Kompetenca

Glej: zmožnost.

Zmožnost (kompetenca)

»Zmožnost se je uveljavila kot slovenski prevod za izraz kompetenca (v nadaljnjem besedilu: zmožnost). Označuje lastnost posameznika, da ustrezno uporabi učne dosežke v različnih okoliščinah (izobraževanje, delo, osebni ali poklicni razvoj). Ni je mogoče omejiti zgolj na kognitivno dimenzijo (uporabo teorije, konceptov in tacitnega ali skritega znanja); vsebuje tudi uporabni vidik (vključno z različnimi spretnostmi), motivacijske in vrednotne orientacije, stališča, čustva in ostale socialne in vedenjske sestavine. Zmožnosti predstavljajo notranje mentalne strukture – v smislu sposobnosti, kapacitete in dispozicij, ki so lastnost posameznika« (Izhodišča za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, 2020).

Spretnost (veščina)

»Ob znanju so spretnosti, za katere se pogosto uporablja tudi podoben izraz veščine, tista sestavina zmožnosti, ki jo je mogoče neposredno meriti. Spretnosti skupaj s pridobljenim znanjem, izkušnjami in razvitimi sposobnostmi, omogočajo posamezniku reševanje problemov, opravljanje določene naloge ali dela« (Izhodišča za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, 2020).

Znanje

»Znanje predstavlja kognitivni oziroma spoznavni vidik zmožnosti in ga je mogoče neposredno meriti. Je skupek dejstev, načel in teorij, ki se nanašajo na določeno področje izobraževanja in se pridobijo z učenjem. Razlikujemo deklarativno (teoretično, propozicijsko) in proceduralno (procesno, praktično, dispozicijsko) znanje. K deklarativnemu znanju sodijo trditve o določenih dogodkih, dejstvih in empirično utemeljene posplošitve, pa tudi poglobljena načela o naravi stvari. Proceduralno znanje zajema hevristično vednost, metodologijo, načrtovanje prakse, ustrezne postopke in strategije, povezane s spretnostmi« (Izhodišča za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, 2020).

Učni izidi

»Učni izidi predstavljajo nabor znanja in spretnosti, ki jih je posameznik pridobil v procesu izobraževanja. Učni izidi so definirani s programi in izražajo pričakovan nivo znanja in spretnosti, ki naj jih dokaže udeleženec in se preverjajo v postopkih ocenjevanja» (Izhodišča za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, 2020).

UPORABLJENE KRATICE

ACS – Andragoški center Republike Slovenije
Cedefop – European Center for the Development of Vocational Training
CPI – Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje
EK – Evropska komisija
EU – Evropska unija
EUROPOP – European Population Projections
Eurostat – European Statistical Office
GOAL – Guidance and Orientation for Adult Learners
IAEVG – International Association for Educational and Vocational Guidance
IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija
IO – izobraževanje odraslih
ISIO – informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih
LU – ljudska univerza
MIZŠ – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
NKT VKO – Nacionalna koordinacijska točka za vseživljenjsko karierno orientacijo
OECD – The Organisation for Economic Co-operation and Development
OŠ – osnovna šola
PIAAC – Programme for the International Assessment of Adult Competences
ReNPIO13-20 – Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020
SSIO – Strokovni svet za izobraževanje odraslih
SSU – središče za samostojno učenje
SOK – Slovenski okvir kvalifikacij
SŠ – srednja šola
SURs – Statistični urad Republike Slovenije
UMAR – Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UPI – usposabljanje in permanentno izobraževanje
VKO – vseživljenjska karierna orientacija
VŽU – vseživljenjsko učenje
ZIO-1 – Zakon o izobraževanju odraslih
ZUOPP-1 – Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami
ZZRZI – Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov

1 UVOD

ZIO-1 ureja javni interes na področju izobraževanja odraslih, način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih. Ena od dejavnosti je svetovalna dejavnost, ki je v skladu z 52. členom ZIO-1 določena za vsebino javne službe na področju izobraževanja odraslih.

Svetovalna dejavnost v IO zajema svetovalno dejavnost pri:

- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
- vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju, na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter
- samostojnem učenju.

Svetovalna dejavnost v IO je namenjena vsem odraslim, še posebej pa mora biti dostopna ranljivim odraslim. Posebna pozornost je namenjena odraslim brez dokončane osnovnošolske izobrazbe, poklicne ali strokovne izobrazbe oziroma odraslim z nižjimi ravni spretnosti.

Minister za izobraževanje, znanost in šport je s sklepom št. 024-49/2018/1 dne 28. 12. 2018 imenoval delovno skupino¹ za pripravo smernic za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (v nadaljnjem besedilu: smernice).

V smernicah so upoštevana načela javnega interesa na področju IO, ki so opredeljena v 4. členu ZIO-1, pri čemer so za svetovalno dejavnost v IO posebej pomembna ta načela:

- vseživljenjskost izobraževanja in učenja,
- pravičnost in enakopravnost ter enake možnosti pri dostopu, obravnavi in doseganju izidov v učenju in izobraževanju,

¹ Člani delovne skupine so bili: mag. Katja Dovžak (MIZŠ, vodja skupine), Lidija Fischinger (MIZŠ), Urška Marentič (CPI), mag. Brigita Kruder (SSIO), mag. Tanja Vilič Klenovšek (ACS), mag. Margerita Zagmajster (ACS), mag. Andreja Dobrovoljc (ACS), dr. Anita Jug Došler (ACS), mag. Petra Rozman (LU Škofja Loka), Franja Centrih (UPI LU Žalec).

- svoboda in avtonomnost pri izbiri poti, vsebine, oblik, sredstev in metod izobraževanja,
- ustvarjalnost in prilagodljivost ob upoštevanju specifičnih kulturnih, socialnih in izobraževalnih značilnosti.

V smernicah so upoštevani tudi cilji, z doseganjem katerih se uresničuje javni interes na področju IO. Opredeljeni so v 5. členu ZIO-1, pri čemer so za svetovalno dejavnost v IO posebej pomembni ti cilji:

- večji dostop do kakovostnih izobraževalnih in učnih možnosti,
- pridobivanje splošnih in poklicnih zmožnosti za osebno rast, aktivno delovanje v skupnosti in na trgu dela,
- opolnomočenje za demokratično sodelovanje v družbenih procesih, vseživljenjskem učenju (v nadaljnjem besedilu: VŽU) in za družbeno odgovorno ravnanje,
- zmanjševanje strukturnih in še posebej individualnih ovir pri vključevanju prebivalcev v izobraževanje in učenje ter
- spodbujanje in motiviranje nižje izobraženih in drugih ranljivih skupin za izobraževanje in učenje.

V smernicah svetovalna dejavnost v IO zajema ta tri področja svetovalne dejavnosti

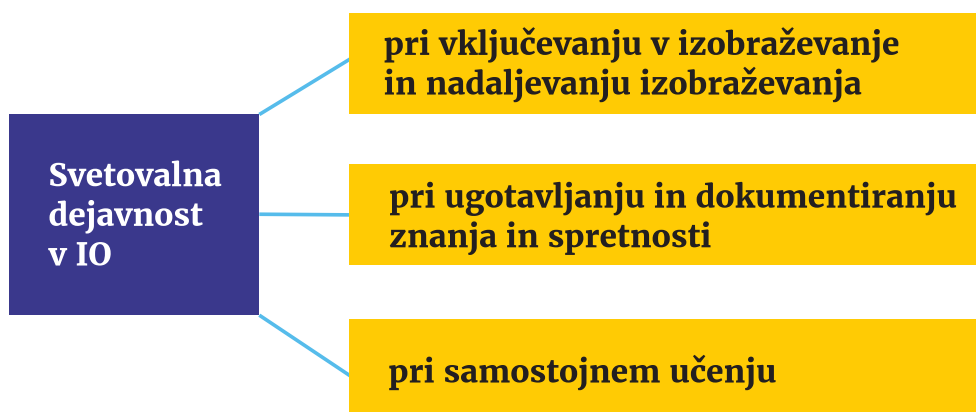
(kar ponazarja tudi slika 1):²

- pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja,
- pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ter
- pri samostojnem učenju.

V svetovalno dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja so vključene te svetovalne dejavnosti: svetovalna dejavnost pri vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti, pri vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se pridobi javnoveljavna izobrazba, in pri vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle. Povezanost teh treh svetovalnih dejavnosti v eno področje je strokovno utemeljena, saj svetovalno delo za vse tri svetovalne dejavnosti temelji na istih izhodiščih in pristopih, ki prispevajo bodisi k vključitvi bodisi k nadaljevanju izobraževalne poti odraslih na različnih ravneh formalnega izobraževanja ali v neformalnem izobraževanju in pri učenju.

² Kaj je področjem skupno in kaj je specifična vsebina posameznega področja, je opisano v drugem in tretjem poglavju.

Slika 1: Svetovalna dejavnost v IO

Smernice opredeljujejo svetovalno dejavnost v IO, ki jo izvajajo izvajalci javne službe v IO. Svetovalna dejavnost v IO je namenjena vsem odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju, v katerem deluje izvajalec javne službe v IO. Namenjena je potencialnim ali že vključenim odraslim v katero koli izobraževalno organizacijo.

V smernicah so za svetovalno dejavnost v IO v nadaljevanju opredeljena izhodišča za opredelitev svetovalne dejavnosti v IO, vsebina, organiziranost, kadrovski in drugi pogoji za izvajanje, evidence in dokumentacija ter presojanje in razvijanje kakovosti.

Pri opredelitvi vsebine svetovalne dejavnosti v IO so bili upoštevani tudi dosednji strokovni pristopi in izkušnje v razvoju in izvajanju svetovalne dejavnosti za odrasle v Sloveniji, predvsem izkušnje izvajalcev dejavnosti informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih (v nadaljnjem besedilu: središča ISIO)³ in izvajalcev dejavnosti samostojnega učenja (v nadaljnjem besedilu: SSU)⁴ ter izkušnje pri razvijanju in izvajanju ugotavljanja in dokumentiranja znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju.⁵ Upoštevane so bile tudi evropske in nacionalne strateške ter strokovne usmeritve za svetovalno dejavnost v IO.

3 Prva središča ISIO so bila vzpostavljena leta 2001, leta 2019 je delovalo 17 središč ISIO.

4 Prva SSU so bila vzpostavljena leta 1995, leta 2019 je dejavnost SSU izvajalo 38 izvajalcev.

5 V letih 2009–2014 je v slovenskem prostoru potekalo več projektov, financiranih iz sredstev Evropskega socialnega sklada, v okviru katerih so se razvijali pristopi in orodja za vrednotenje in priznavanje znanja, spretnosti in zmožnosti odraslih, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju. V IO nadaljevanje tega dela poteka tudi v letih 2016–2022 v okviru projekta ESS Strokovna podpora informativno-svetovalni dejavnosti in vrednotenju neformalno pridobljenega znanja 2016–2022, ki ga vodi ACS.

2 IZHODIŠČA ZA OPREDELITEV SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO

V tem poglavju so opredeljene strokovne podlage za opredelitev svetovalne dejavnosti v IO in temeljna načela svetovalne dejavnosti v IO, ciljne skupine ter navedene evropske in nacionalne strateške ter strokovne usmeritve.

2.1 Strokovne podlage za opredelitev svetovalne dejavnosti v IO

Svetovalna dejavnost v IO je ena ključnih podpornih dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki pomembno prispeva k:

- večji dostopnosti izobraževanja,
- večji vključenosti v izobraževanje ter
- večji uspešnosti in učinkovitosti izobraževanja in učenja odraslih.

Svetovalna dejavnost v IO prispeva k uresničevanju individualnih ciljev izobraževanja in učenja odraslega ter k uresničevanju strateških ciljev države, regije, posamezne skupine ali organizacije. Opredelimo jo kot celostno strokovno podporo odraslim v vseh fazah procesa izobraževanja in učenja: pred in med izobraževanjem ter po izobraževanju in učenju (Vilič Klenovšek, 2018).

Strokovna utemeljitev svetovalne dejavnosti v IO izhaja iz potreb odraslih po VŽU, kakor sta to opredelila S. Jelenc Krašovec in Z. Jelenc (2009), ki sta jo poimenovala andragoško svetovalno delo. Zapisala sta: »/.../ Temeljni cilj in funkcija andragoškega svetovalnega dela je: pomagati posamezniku, da uspešno izpelje svoje izobraževanje ali učenje. Ta temeljni cilj, ki označuje celoto, lahko razčlenimo na vrsto posameznih ciljev, kot so:

- uresničevanje posameznikovih ciljev, motivov in vrednot, povezanih z izobraževanjem in učenjem;
- krepitev motivacije, zaupanja vase pri izobraževanju in učenju;
- izbiranje ustreznih možnosti in priložnosti za izobraževanje;
- izbiranje in določanje načinov izpeljave in strategij;
- uspešno organiziranje izpeljave izobraževanja in učenja;
- uspešno in učinkovito učenje;
- razvijanje in krepitev sposobnosti za učenje;

- uporaba, uveljavitev in možnosti uporabe pridobljenega znanja;
- spremljanje aktivnosti izobraževanja in učenja« (Prav tam, 2009, str. 24–25).

Iz zapisanih ciljev je razvidno, kako kompleksna in raznovrstna je svetovalna dejavnost v IO.

V smernicah svetovalna dejavnost v IO zajema tri področja svetovalne dejavnosti:

- pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja,
- pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti,
- pri samostojnem učenju.

V svetovalni dejavnosti pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja svetovalec v IO nudi strokovno podporo odraslemu, ki se namerava vključiti v izobraževanje na novo oziroma nadaljevati že začeto izobraževanje. Odraslemu da celostne informacije o možnostih izobraževanja v programu osnovne šole za odrasle, v programih srednješolskega in višješolskega izobraževanja za odrasle, v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, in v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle ter mu pomaga pri odločanju. Svetovalec v IO odraslega spodbuja in motivira za vključevanje v izobraževanje in nadaljevanje izobraževanja ali za učenje pred vključitvijo, med potekom in po zaključku izobraževanja ali učenja.

V svetovalni dejavnosti pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti svetovalec v IO nudi strokovno podporo pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter priložnostnem učenju, ki sta prvi dve fazi procesa vrednotenja (drugi dve sta ocenjevanje in certificiranje). V tem procesu odrasli v sodelovanju s svetovalcem v IO ugotavlja in ozavešča, katero znanje in spretnosti že ima ter jih je pridobil v formalnem in neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju. Svetovalec v IO usmerja odraslega pri zbiranju in urejanju dokumentacije o učnih izidih, ki jih je pridobil po formalnih, neformalnih in priložnostnih poteh izobraževanja, učenja in dela. Pri tem sta poudarjeni aktivna vloga odraslega in aktivna vloga svetovalca v IO, ki odraslega vodi skozi proces in mu predstavi možnosti uporabe rezultatov tega procesa pri nadaljnjem izobraževanju in razvoju kariere.

V svetovalni dejavnosti pri samostojnem učenju je zagotovljena strokovna podpora svetovalca v IO odraslemu v okviru organiziranega samostojnega učenja. Svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju zajema: dajanje informacij, ugotavljanje potreb, načrtovanje, motiviranje in svetovanje o gradivu in učni tehnologiji, učenju vsebin in

doseganju učnih ciljev, analiziranju učnih izidov ter iskanju možnosti za samostojno učenje.

Poleg svetovalne dejavnosti v IO imamo v Sloveniji še: šolsko svetovalno službo v osnovnih in srednjih šolah, svetovalno dejavnost na višjih strokovnih šolah, svetovalno dejavnost na fakultetah in svetovalno dejavnost na zavodih za zaposlovanje.

Svetovalna dejavnost za načrtovanje in razvoj kariere poteka tudi v podjetjih, zasebnih kadrovskih organizacijah, nevladnih organizacijah in drugje. Na sliki v prilogi je prikazana umestitev svetovalne dejavnosti v IO v Sloveniji.

Z namenom medsebojnega usklajevanja in povezovanja svetovalnih dejavnosti v slovenskem izobraževalnem prostoru je minister za izobraževanje, znanost in šport leta 2014 imenoval Strokovno skupino za vseživljenjsko karierno orientacijo (v nadaljnjem besedilu: VKO).⁶ V okviru strokovne skupine se izmenjujejo informacije o dejavnostih in usklajujejo skupne aktivnosti, ki so predstavljene na spletni strani Nacionalne koordinacijske točke za VKO (v nadaljnjem besedilu: NKT VKO), ki jo vodi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (več o tem: <https://www.vkotocka.si/strokovna-skupina/>).

Ključni vidiki, po katerih se svetovalna dejavnost v IO razlikuje od drugih svetovalnih dejavnosti, so:

- 1. vsebina:** v svetovalni dejavnosti v IO je v ospredju svetovalna dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja, pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ter pri samostojnem učenju;
- 2. izvajalci:** izvajalci svetovalne dejavnosti v IO so javne organizacije za izobraževanje odraslih;
- 3. ciljna skupina:** vključujejo se lahko vsi odrasli, še posebej ranljivi odrasli;
- 4. sodelovanje z okoljem:** svetovalna dejavnost v IO vključuje najmanj:
 - analizo potreb odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju po svetovanju, izobraževanju in samostojnem učenju;
 - promocijo VŽU ter animiranje in motiviranje odraslih, še posebej ranljivih odraslih, za izobraževanje in učenje;

⁶ Izraz vseživljenjska karierna orientacija (VKO) se v strokovni skupini uporablja kot krovni izraz. V skladu z Zakonom o trgu dela (2010) je opredeljen kot dejavnost, ki zajema aktivnosti, ki omogočajo identifikacijo sposobnosti, zmožnosti in interesov za sprejemanje odločitev na področju zaposlovanja, izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica ter vodenje življenjskih poti tako, da se posamezniki teh sposobnosti in zmožnosti naučijo in jih uporabljajo.

- povezovanje z izobraževalnimi in drugimi organizacijami ter socialnimi deležniki v lokalnem oziroma regionalnem okolju in na nacionalni ravni;
- razvojno delo.

Vsi našteti vidiki svetovalne dejavnosti v IO so podrobneje opisani v nadaljevanju.

2.2 Temeljna načela svetovalne dejavnosti v IO

Za razvijanje in izvajanje svetovalne dejavnosti v IO se upoštevajo ta temeljna načela:⁷

1. dostopnost,
2. prostovoljnost,
3. strokovnost,
4. razvojna usmerjenost,
5. povezovanje in sodelovanje,
6. preglednost in dokumentiranje,
7. kakovost in evalvacija lastnega dela.

V nadaljevanju je vsako od navedenih načel na kratko opisano.

2.2.1 Načelo dostopnosti

Načelo dostopnosti vključuje:

- a) načelo enakih možnosti in dostopnosti za vse,
- b) načelo brezplačnosti in
- c) načelo namenjanja posebne pozornosti ranljivim skupinam v družbi.

a) Načelo enakih možnosti in dostopnosti za vse

Svetovalna dejavnost se izvaja za različne skupine odraslih glede na njihove potrebe po osebostnem in poklicnem razvoju, razvoju za aktivno državljansko vlogo in razvoju, povezanem z delom, ne glede na njihove morebitne oviranosti (fizične, osebne, socialne in druge).

⁷ Za opredelitev temeljnih načel svetovalne dejavnosti v IO sta bila upoštevana naslednja vira: Čačinovič Vogrinčič, G., idr. (2008). Programske smernice. Svetovalna služba v gimnazijah, nižjih in srednjih poklicnih šolah ter strokovnih šolah in v dijaških domovih in Etične smernice IAEVG – slovenska priredba (2019).

Dostopnost se odraslim zagotavlja tudi z izvajanjem svetovalne dejavnosti v IO v različnih oblikah organiziranosti, tako na sedežu izvajalca kot na terenu. Svetovalna dejavnost v IO se lahko izvaja v različnih oblikah in na različne načine.

b) Načelo brezplačnosti

Svetovalna dejavnost v IO je brezplačna. Tako je dostopna tudi odraslim, ki so manj motivirani in nekateri že socialno izolirani oziroma marginalizirani zaradi slabega gmotnega položaja v družbi.

c) Načelo namenjanja posebne pozornosti ranljivim skupinam v družbi

Da bi omogočili vključevanje v VŽU vsem odraslim v družbi, je pri svetovalni dejavnosti v IO posebna pozornost namenjena ranljivim odraslim. Ti se zaradi različnih ovir še težje vključujejo v svetovanje, učenje in izobraževanje, zato jih je treba še posebej motivirati. Svetovalna dejavnost v IO jim nudi nove možnosti za preseganje omejitev in jih opolnomoči za vključevanje v VŽU.

2.2.2 Načelo prostovoljnosti

Izhodišče svetovalne dejavnosti v IO je prostovoljna odločitev odraslega, da izkoristi strokovno podporo, ki ustreza njegovim potrebam, značilnostim in cilju vključitve v svetovalno dejavnost.

2.2.3 Načelo strokovnosti

Svetovalec v IO opravlja svetovalno dejavnost strokovno, v skladu s sodobnimi teoretičnimi spoznanji in svetovalnimi veščinami, ob upoštevanju etičnih načel. Svetovalec v IO mora pri svojem delu upoštevati:

a) Načelo strokovnosti dela

Strokovnost dela v svetovalnem procesu temelji na:

- zaupnosti,
- spoštljivosti,
- usmerjenosti k odraslemu,
- objektivnosti in nepristranskosti,
- informiranosti,
- spremljanju in upoštevanju posameznikovih potreb ter njegovih kulturnih, socialnih, izobraževalnih in drugih značilnosti.

b) Načelo strokovne avtonomnosti

Svetovalec v IO izvaja svetovalno dejavnost v IO strokovno avtonomno, ne glede na pričakovanja drugih v lastni organizaciji ali zunaj nje. Odraslim podaja korektne, neodvisne in strokovno utemeljene informacije. Temeljno načelo, ki svetovalca v IO vodi pri svetovalni dejavnosti, je korist odraslih ter delovanje v skladu z etičnimi in strokovnimi standardi za svetovalno dejavnost.

c) Načelo strokovnega izpopolnjevanja

Svetovalec v IO skrbi za svoj stalni strokovni razvoj. Redno se udeležuje strokovnih srečanj, usposabljanj ter drugih strokovnih dogodkov in dejavnosti, ki prispevajo k profesionalnosti njegovega svetovalnega dela ter razvoju stroke svetovalne dejavnosti (na primer spoznavanje strokovnih novosti, različnih inovativnih svetovalnih, izobraževalnih in učnih metod, orodij in pristopov). Vključuje se v nacionalne in mednarodne razvojne projekte ter izpopolnjevanja doma in v tujini.

2.2.4 Načelo razvojne usmerjenosti

Svetovalna dejavnost v IO je usmerjena v celostno obravnavo odraslih v izobraževanju in razvoj te dejavnosti znotraj organizacij, izvajalcev javne službe v IO, v katerih se svetovalna dejavnost izvaja. Najpomembnejše je neposredno svetovalno delo, ki pa se dopolnjuje tudi z drugimi dejavnostmi, med katerimi je še posebej pomembno razvojno analitično delo.

Razvojno delo svetovalca v IO zajema:

- stalno ugotavljanje potreb po svetovanju, izobraževanju in učenju različnih skupin odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- razvijanje novih oblik animiranja in motiviranja odraslih za vključevanje v svetovalno dejavnost v IO,
- razvijanje različnih pristopov svetovalne dejavnosti v IO za posamezne skupine odraslih,
- sodelovanje v mednarodnih, nacionalnih in regionalnih razvojnih projektih,
- vpeljevanje novosti v prakso svetovalne dejavnosti v IO in
- povezovanje z različnimi deležniki in socialnimi partnerji pri tem.

Razvojno delo zajema tudi aktivno udejstvovanje svetovalca v IO na strokovnih posvetih, konferencah ali drugih strokovnih srečanjih doma in v tujini.

2.2.5 Načelo strokovnega povezovanja in sodelovanja

Svetovalec v IO pri izvajanju svetovalne dejavnosti v IO sodeluje tako s strokovnimi delavci v svoji organizaciji (tudi v strokovnem aktivu) kot s strokovnimi delavci iz drugih organizacij (izobraževalnih in drugih organizacij) ter z drugimi deležniki v lokalnem oziroma regionalnem okolju (tudi v strateškem svetu) in na nacionalni ravni.

Z zgoraj navedenimi sodeluje pri izvajanju neposrednega svetovalnega dela (na primer pri zastopanju odraslega ali po potrebi pri skupni svetovalni obravnavi) oziroma pri izmenjavi strokovnega znanja in izkušenj. S tem se zagotavljajo dostopnost, strokovnost, neodvisnost in kakovost svetovalne dejavnosti v IO ter omogoča dopolnjevanje dela različnih ustanov.

2.2.6 Načelo preglednosti in dokumentiranja

Svetovalec v IO dokumentira svetovalno dejavnost v IO na predpisan način in pripravljenih obrazcih, dogovorjenih in opredeljenih v skladu s svetovalno dejavnostjo v IO. Tako pridobljeni podatki so podlaga za dokumentiranje načina vodenja postopka svetovanja. Dogovorjen in enoten način dokumentiranja dela svetovalca v IO je potreben za preglednost izvajanja svetovalne dejavnosti v IO.

2.2.7 Načelo kakovosti in evalvacije lastnega dela

Svetovalec v IO skrbi za kakovostno izvajanje svetovalne dejavnosti v IO. Redno spremlja in evalvira svoje delo, pripravlja poročila in strokovne analize. Sodeluje pri razvijanju in presojanju kakovosti svetovalne dejavnosti v svoji organizaciji, na nacionalni ravni pa z organizacijami, ki skrbijo za presojanje in razvijanje kakovosti v svetovalni dejavnosti v IO.

2.3 Ciljne skupine v svetovalni dejavnosti v IO

Svetovalna dejavnost v IO je namenjena vsem odraslim. Za večjo dostopnost svetovalnih storitev odraslim je treba svetovalno dejavnost v IO razvijati in izvajati čim bližje kraju prebivanja in dela odraslih, vse življenje, na način, ki odraža potrebe različnih skupin odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju. Pri tem mora biti še posebej dostopna ranljivim odraslim, ki imajo zaradi različnih ovir, oblik prikrajšanosti in primanjkljajev težji dostop do izobraževanja ali učenja in se redko ali sploh nikoli ne vključujejo v nadaljnje izobraževanje in učenje.

Ranljivi odrasli so:

- odrasli brez pridobljene osnovnošolske izobrazbe;
- brezposelni, še posebej starejši in dolgotrajno brezposelni, ki nimajo poklicne ali strokovne izobrazbe, in tisti, ki imajo nizko razvite temeljne ali poklicne zmožnosti;
- zaposleni, ki nimajo poklicne ali strokovne izobrazbe, in zaposleni, ki imajo nizko razvite temeljne ali poklicne zmožnosti, pa tudi zaposleni, ki zaradi specifičnih psihofizičnih zahtev nekega poklica, starosti ali prestrukturiranja delovnega procesa, poklica ne morejo več opravljati;
- odrasli z nizko razvitimi temeljnimi in poklicnimi zmožnostmi ne glede na zaposlitveni položaj ali druge značilnosti;
- mlajši odrasli, ki zgodaj opustijo šolanje, in osipniki;
- drugi ranljivi odrasli, ki imajo omejene možnosti dostopa do socialnih, kulturnih, finančnih in izobraževalnih dobrin, kot so odrasli iz manj razvitih regij in podeželsko prebivalstvo, starejši odrasli, Romi, pripadniki manjšin, priseljenci, migranti, brezdomci, invalidi,⁸ odrasli s posebnimi potrebami⁹ in obsojenci.

Pri načrtovanju in izvajanju svetovalne dejavnosti v IO mora izvajalec javne službe v IO upoštevati potrebe in značilnosti odraslih v izbranem lokalnem oziroma regionalnem okolju, pri čemer mora biti še posebej pozoren na ranljive odrasle. Zato mora redno analizirati potrebe odraslih po svetovanju, izobraževanju in učenju ter temu prilagajati tudi izvajanje svetovalne dejavnosti.

2.4 Evropske strateške in strokovne podlage

Strateški pomen svetovalne dejavnosti v IO poudarjajo tudi evropski dokumenti na področju IO. V Resoluciji Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (2011) je med drugim zapisano, da je treba izboljšati dostop odraslih do visokokakovostnih priložnosti izobraževanja in učenja tudi s spodbujanjem razvoja učinkovitih sistemov za svetovanje v podporo VŽU (prav tam, 2011, str. 3).

⁸ Status invalida v Sloveniji med drugim opredeljuje Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI, 2014).

⁹ V Sloveniji imamo veljaven Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1, 2017), ki pa ni »prenesen« na področje izobraževanja odraslih. Vendar se opredelitev, kdo so otroci s posebnimi potrebami, lahko smiselno uporabi tudi za odrasle v IO.

V dokumentu Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (2016) je med priporočili zapisano, naj se vzpostavijo storitve svetovanja in/ali mentorstva v podporo napredovanju učečim se na vseh stopnjah procesa izpopolnjevanja (prav tam, 2016, str. 14). V dokumentu so tudi priporočila, da države posameznikom na podlagi zagotavljanja prilagojenih, prožnih in kakovostnih ponudb učnih možnosti omogočijo večji dostop do učenja, izobraževanja in izpopolnjevanja odraslih, kar podpira tudi uresničevanje možnosti samostojnega učenja za odrasle (prav tam, 2016).

Med temeljnimi evropskimi dokumenti za svetovalno dejavnost je Resolucija o boljši integriranosti vseživljenjske karijerne orientacije v strategiji vseživljenjskega učenja (2008), ki opredeljuje, da se svetovalna dejavnost nanaša na vrsto aktivnosti, ki državljanom v vseh starostnih obdobjih omogočajo opredelitev njihovih sposobnosti, zmožnosti in interesov za sprejemanje odločitev na področju izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica. Poleg tega navaja štiri prednostna področja razvoja svetovalne dejavnosti, med njimi dve, ki sta pomembni tudi za svetovalno dejavnost v IO: omogočanje dostopa do svetovalnih dejavnosti vsem državljanom in razvijanje sistemov kakovosti v svetovalni dejavnosti (prav tam, 2008).

Da je svetovalna dejavnost pomembna tudi za premagovanje ovir odraslih za vključenost v izobraževanje, je bilo posebej opozorjeno tudi v Poročilu o izobraževanju v Evropi (Adult Education and Training in Europe – Widening Access to Learning Opportunities, 2015).

V letih 2015–2018 je potekal Erasmus+ projekt GOAL (angl. Guidance and Orientation for Adult Learners – Svetovanje odraslim v izobraževanju) s sodelovanjem šestih evropskih držav, med katerimi je bila tudi Slovenija. Namen projekta je bil oblikovati ključna priporočila za razvoj politik in praks svetovalne dejavnosti v IO v državah članicah EU (projekt je potekal v okviru programa KA3, reforma politik). Ključna priporočila so oblikovana na petih področjih, ki so opredeljena kot ključna področja za načrtovanje in izvajanje kakovostne ter učinkovite svetovalne dejavnosti v IO (Carpentieri, Lister in Popov, 2018):

1. vzpostavljena partnerstva,
2. razvito in v prakso vpeljeno terensko delo,
3. opredeljeno in zagotovljeno stalno izpopolnjevanje kompetenc svetovalcev v IO,
4. zagotovljen kakovosten svetovalni proces, ki je voden v skladu s priporočili stroke in etičnimi standardi ter se pri tem uporabljajo ustrezni svetovalni pripomočki in orodja,
5. vzpostavljen sistem presojanja in razvijanja kakovosti.

V predlogih, ki so bili oblikovani za slovenski prostor, je posebej poudarjeno, da je svetovanje odraslim v izobraževanju pomembni del koncepta VŽU s temeljno vlogo ozaveščanja o pomembnosti VŽU in večjega vključevanja odraslih v nadaljnje izobraževanje in usposabljanje (Dobrovoljc, Kunčič Krapež, Perme, Vilič Klenovšek in Višekruna, 2017). Z vidika načrtovanja politike razvoja tega področja je predlagano, da ima osrednjo vlogo pri tem Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter da naj bodo za to področje obstoječa koordinacijska telesa za izobraževanje odraslih »/.../ nosilci usklajevanja in iskanja optimalnih rešitev v korist učečega se odraslega v slovenskem prostoru« (prav tam, 2017, str. 30).

Uveljavljanje procesov potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja v državah članicah EU podpira evropski dokument Priporočila Sveta Evropske unije o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (2012). V dokumentu je predstavljen nabor konkretnih ukrepov, ki zagotavljajo vsakemu državljanu EU možnost udeležbe v vrednotenju in priznavanju neformalno in priložnostno pridobljenega znanja (prav tam, 2012).

Strateška in strokovna priporočila za vrednotenje znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju, na evropski ravni pripravlja tudi Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (v nadaljnjem besedilu: Cedefop), ki je leta 2015 objavil nove Evropske smernice za področje vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja (European guidelines for validating non-formal and informal learning, 2015).

Leta 2012 je Urad Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (v nadaljnjem besedilu: UNESCO) v podporo državam članicam pri razvoju in nadgradnji sistema vrednotenja pripravil Priporočila Unesca za področje vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja (UNESCO guidelines for the Recognition, Validation and Accreditation of the Outcomes of Non-formal and Informal Learning, 2012).

V nadaljevanju predstavljamo še tri dokumente, ki neposredno ali posredno podpirajo vlogo in dejavnost samostojnega učenja. Dokument Zaposlovanje in socialni razvoj v Evropi (Employment and Social Developments in Europe, 2016) poudarja pomembnost aktivne politike države pri urejanju različnih oblik VŽU in vlaganju vanj znotraj javnega in zasebnega sektorja. V dokumentu Ponovni razmislek o izobraževanju: vlaganje v znanje za boljše socialno-ekonomske rezultate (Rethinking Education: investing in skills for better socio-economic outcomes, 2012) so bile države članice pozvane, da za spodbujanje odprtega in prilagodljivega učenja izkoristijo možnosti IKT, saj ta omogoča bolj učinkovito učenje, dostopnost in zmanjšanje ovir v izobraževanju. V dokumentu Priporočila o izobraževanju in učenju odraslih (Recommendation on adult learning and education, 2015) je poudarjena potreba po sprejetju ukrepov na nacionalni ravni

za zagotavljanje informacij, motiviranje odraslih ter njihovo usmerjanje v ustrezne priložnosti za učenje. Države bi morale imeti vključujoče in trajnostne strategije, kjer bi vsak posameznik imel priložnosti za učenje in bi lahko v celoti sodeloval v razvojnih procesih okolja, kjer živi in deluje.

2.5 Slovenske strateške in strokovne podlage

Temeljni slovenski strateški in strokovni dokument za razvoj IO je nacionalni program za izobraževanje odraslih. V času priprave teh smernic velja Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (2013) (v nadaljnjem besedilu: ReNPIO13–20).¹⁰

V ReNPIO13–20 je zapisano, da bodo vsakemu odraslemu prebivalcu Slovenije omogočene enake možnosti za kakovostno izobraževanje v vseh življenjskih obdobjih (prav tam, 2013). Opredeljeni so štiri ključni cilji (prav tam, 2013):

1. dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva in raven temeljnih zmožnosti,
2. povečati zaposljivost aktivnega prebivalstva,
3. izboljšati možnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje,
4. izboljšati splošno izobraženost.

Opredeljen je tudi krovni kazalnik, ki naj bi ga dosegli do leta 2020: stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU naj bi se s 14,5 % v letu 2012 povečala na 19 % v letu 2020 (ciljna vrednost za EU za leto 2020 je 15 %).

V ReNPIO13–20 je opredeljenih več dejavnosti, ki podpirajo doseganje zapisanih strateških ciljev in kazalnikov na področju IO v Sloveniji, med njimi je tudi organizirana svetovalna dejavnost.

Temeljni dokument za črpanje sredstev Evropskega socialnega sklada, ki so namenjena tudi za razvoj IO, je partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo. V času priprave teh smernic velja Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020 (2014). V okviru tematskega cilja 10 so zapisani ukrepi za vlaganje in spodbujanje v usposabljanje, izobraževanje in prenos znanj v različna okolja in prakse. Poudarjeni so pomen krepitve enake dostopnosti VŽU za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in zmožnosti delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti in oblik učenja, vključno z

¹⁰ V pripravi je nov strateški dokument nacionalnega programa za IO za obdobje 2021–2030.

načrtovanjem in razvojem kariere in vrednotenjem pridobljenih zmožnosti (prav tam, 2014). V pripravi je tudi že nov dokument za obdobje 2021–2027.

Kako se spoprijeti z izzivi staranja prebivalstva Slovenije, opredeljuje Strategija dolgožive družbe (2017). Tako kot za druge evropske države je tudi za Slovenijo značilno, da se starostna struktura prebivalstva spreminja, pričakovano trajanje življenja se podaljšuje, delež starejših od 65 let hitro narašča,¹¹ delež delovno sposobnih prebivalcev pa se zmanjšuje. Pričakuje se, da se bo v prihodnjih letih intenziteta teh trendov še okrepila. Z vidika sprememb v izobraževanju in usposabljanju starejših je poudarjen pomen izobraževanja in usposabljanja skozi celotno življenjsko obdobje ter tudi pomen medgeneracijskega sodelovanja, s katerim se lahko izkoristi ogromni potencial znanja in izkušenj vseh generacij, tudi v času, ko so ti še delovno aktivni (prav tam, 2017).

V letu 2017 je Vlada Republike Slovenije sprejela strateški dokument za nadaljnji razvoj, Vizijo Slovenije 2050 (2017), ki je kot enega ključnih ciljev v ospredje postavila tudi VŽU prebivalcev Slovenije.

Vlada Republike Slovenije je sprejela tudi Strategijo razvoja Slovenije 2030 (2017). Osrednji cilji in strateške usmeritve so (prav tam, 2017, str. 18):

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

V strategiji je zapisano, da so znanje in spretnosti pomembni za kakovostno življenje in delo. Poudarjeno je, da je pomembno: »/.../ da učenje za in skozi celotno življenje zajame čim širšo populacijo, pri čemer so ključni kakovost, dostopnost, s posebno skrbjo za prikrajšane skupine« (Prav tam, 2017, str. 26).

Poleg strateških razvojnih usmeritev tudi podatki o stanju na področju IO v Sloveniji, ki so navedeni v nadaljevanju, še dodatno podkrepijo pomen razvijanja in izvajanja svetovalne dejavnosti v IO:

- nizka stopnja udeležbe odraslih v VŽU v starosti 25–64 let, leta 2019 je bila 11,2 %, ¹² kar je precej oddaljeno od cilja 19 % udeležba do leta 2020;

¹¹ V letu 2016 je bil v Sloveniji delež prebivalcev nad 65 let 18,4 %, v letu 2030 se pričakuje 24,8-odstotni delež in v letu 2060 29,5 % (vir: SURS 2016 in EUROPOP 2013 za 2030 in 2060).

¹² Eurostat (2020). Pridobljeno s <https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/data/database>

- podatki o stopnji vključenosti posameznih skupin odraslih kažejo, da so štirikrat manj pogosto vključeni odrasli z manj kot 4-letno srednješolsko izobrazbo kot odrasli z visokošolsko izobrazbo (Mirčeva, Radovan in Žalec, 2014);
- podatki raziskave PIAAC za Slovenijo (Javrh, 2016, str. 22) so pokazali, da so slovenski dosežki slabši od povprečja OECD: približno eden od štirih odraslih ima spretnosti na nižjih ravneh; deleži odraslih, ki so dosegli najvišje ravni pri posameznih spretnostih, ne presegajo 10 % (na primer na najvišjo raven reševanja problemov v tehnološko bogatem okolju se je uvrstilo 3,7 % odraslih); delež odraslih, ki so dosegli najnižje ravni (prvo raven ali pod njo), je na področju besedilnih spretnosti 24,9 %, matematičnih spretnosti 25,8 % in spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih kar 49,1 %; velike so razlike pri obvladovanju spretnosti glede na starost, saj je delež odraslih v starosti od 45 do 55 let, ki so dosegli le prvo raven na področju besedilnih spretnosti ali tudi to ne, 34,55 % in je še enkrat večji od deleža odraslih v starosti 25–34 let, na področju matematičnih spretnosti je 36,17 % (18,9 % večji od deleža odraslih v starosti 25–34 let) ter na področju reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih kar 81,6 % (25,5 % večji od deleža odraslih v starosti 25–34 let); velike razlike so tudi glede na stopnjo izobrazbe, socialnoekonomski položaj in priseljenko ozadje.

Usmeritve v strateških dokumentih in projektih ter drugi podatki kažejo, da so ključne značilnosti današnjega časa globalne spremembe in pospešeni razvoj na vseh področjih človekovega življenja in dela, pri čemer bodo novo znanje in spretnosti ključni vodniki in sopotniki. Svetovalna dejavnost, ki bo podpirala in razvijala poti do tega, bo med ključnimi podpornimi dejavnostmi v IO.

3 VSEBINA SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO

V tem poglavju sta opisani vsebina in struktura nalog svetovalca v IO, ki jih delimo v šest sklopov. Deleži priporočenih delovnih ur vseh svetovalcev v IO pri izvajalcu javne službe v IO na letni ravni po teh sklopih so:¹³

1. neposredno svetovalno delo: 50–55 %,
2. informiranje: 5–10 %,
3. načrtovanje, spremljanje in evalvacija svetovalnega dela: 10–15 %,
4. razvojne naloge: 5–10 %,
5. sodelovanje in povezovanje znotraj in zunaj organizacije: 5–10 %,
6. strokovno izpopolnjevanje: 5–10 %.

Obseg delovnih ur neposrednega svetovalnega dela vseh svetovalcev v IO na letni ravni je najmanj 50 %. Razporeditev obsega delovnih ur po sklopih za svetovalce v IO se določi v letnem delovnem načrtu izvajalca javne službe v IO v skladu s strokovnimi potrebami in prednostnimi nalogami.

V okviru neposrednega svetovalnega dela so v nadaljevanju opisane specifične naloge za vsako od treh področij svetovalne dejavnosti v IO, pri čemer se naloge neposrednega svetovalnega dela pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja (opisano v točki 3.1.a) ter naloge neposrednega svetovalnega dela pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti (opisano v točki 3.1.b) lahko povezujejo.

Opisane naloge v točkah od 3.2 do 3.6 so skupne za vsa tri področja svetovalne dejavnosti v IO.

¹³ Viri za izračun deležev posameznih sklopov nalog svetovalne dejavnosti v IO: koncept in praksa izvajanja dejavnosti svetovalnih središč za izobraževanje odraslih – središč ISIO in dejavnosti središč za samostojno učenje – SSU ter podatki iz spremljanja obeh dejavnosti v letih 2014–2018.

3.1 Neposredno svetovalno delo

(Obseg priporočenih delovnih ur na letni ravni: 50–55 %.)

Svetovalec v IO pri neposrednem svetovalnem delu izhaja iz individualnih potreb odraslega, poznati mora možnosti in potrebe lokalnega okolja, pa tudi širše, v regiji, na nacionalni in mednarodni ravni (izobraževalna ponudba, deficitarni in suficitarni poklici, poklici prihodnosti, razmere na trgu dela, poznavanje izvajalskih organizacij, dostop do informacij prek različnih medijev, učno gradivo in drugo).

a) Neposredno svetovalno delo pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja

Neposredno svetovalno delo svetovalca v IO pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja zajema:

- spodbujanje in motiviranje za vključitev v izobraževanje in za nadaljevanje izobraževanja in učenja,
- predstavitev možnosti in strokovno podporo pri presojanju najustrežnejših možnosti izobraževanja in učenja glede na predhodno izobraževanje in učenje (formalno, neformalno in priložnostno), karierno pot in druge okoliščine,
- strokovno pomoč pri načrtovanju in organizaciji izobraževanja in učenja, ki vključuje pripravo načrta izobraževanja in učenja odraslega, načrt odpravljanja učnih težav in drugo,
- usposabljanje za razvijanje učne zmožnosti, zmožnosti načrtovanja in razvoja kariere in podobno,
- pomoč pri odpravljanju situacijskih, dispozicijskih in institucionalnih ovir za uspešno izobraževanje in učenje,
- spodbujanje in motiviranje za načrtovanje in razvoj kariere ter osvetlitev možnosti razvoja kariere, ki so podprte z možnostmi izobraževanja in učenja,
- spremljanje rezultatov svetovanja in napredka odraslega.

b) Neposredno svetovalno delo pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter priložnostnem učenju

V strokovnih usmeritvah na področju vrednotenja znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter priložnostnem učenju, se priporoča, da

proces vrednotenja vključuje štiri faze: ugotavljanje, dokumentiranje, ocenjevanje in certificiranje (Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja, 2012; European guidelines for validating non-formal and informal learning, 2015).

V svetovalno dejavnost v IO sta umeščeni prvi dve fazi, ugotavljanje in dokumentiranje. V fazi ugotavljanja odrasli sam oziroma v sodelovanju s svetovalcem v IO ugotavlja in ozavešča, katero znanje in spretnosti že ima ter jih je pridobil v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju. Pri tem izhaja iz namena in ciljev, zaradi katerih se je odločil, da se udeleži tega postopka.

Faza dokumentiranja je druga faza, v kateri odrasli v sodelovanju s svetovalcem v IO zbira in ureja dokumentacijo o učnih izidih, ki jih je pridobil v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju. Dokazila o učnih izidih so lahko različnih oblik in vsebin.

Svetovalec v IO zagotavlja odraslemu strokovno podporo v obeh fazah. Strokovna podpora je zagotovljena pri:

- spodbujanju in motiviranju odraslega, da se vključi v proces ugotavljanja in dokumentiranja,
- spodbujanju in motiviranju, da je aktiven pri zbiranju dokazil in druge dokumentacije,
- analizi dokumentacije,
- vodenju odraslega skozi proces obeh faz,
- zbiranju in urejanju dokumentacije ter pri presoji o njeni ustreznosti glede na namen in cilje procesa vrednotenja,
- predstavitvi in spodbujanju uporabe sodobnih spletnih in elektronskih orodij,
- napotitvi v formalne postopke priznavanja pri pooblaščenih izvajalcih (v ocenjevanje in certificiranje),
- predstavitvi možnosti uporabe rezultatov tega procesa pri nadaljnjem izobraževanju (za lažje vključevanje v nadaljnje izobraževanje, za prilagodljivejše načine pridobivanja temeljnih in poklicnih zmožnosti) in razvoju kariere (za nove poklicne in osebne priložnosti).

c) Neposredno svetovalno delo pri samostojnem učenju

Z dejavnostjo samostojnega učenja odrasli krepijo svojo učno naravnost in uresničujejo učne cilje. Zagotavlja se jim dostop do učenja za pridobitev, obnavljanje

oziroma posodobitev znanja, spretnosti in temeljnih zmožnosti, uresničevanje VŽU, učenje jezikov in drugih učnih in/ali specializiranih vsebin, tudi tistih za potrebe opravljanja poklica (Jug Došler in Zigmajster, 2018).

S svetovalno dejavnostjo pri samostojnem učenju odraslim zagotavljamo organizirano učno okolje in strokovno podporo pri učenju, ki jo nudi svetovalec v IO. Samostojno učenje je namenjeno vsem odraslim, ki jim iz kakršnih koli razlogov tradicionalne oblike izobraževanja niso dostopne ali jim ne ustrezajo (prav tam, 2018).

Strokovna podpora je zagotovljena pri:

- ugotavljanju interesov, učnih potreb in stopnje predznanja odraslih za določeno vsebino oziroma področje,
- načrtovanju in spremljanju individualnega učenja odraslih pri samostojnem učenju,
- motiviranju, spodbujanju in opolnomočenju odraslega za samostojno učenje,
- uporabi gradiva, učnih virov in tehnologije pri samostojnem učenju,
- posredovanju znanja o učenju, metodah in tehnikah učenja,
- usmerjanju učnega procesa,
- spremljanju napredovanja odraslih pri učenju.

Neposredno svetovalno delo, navedeno v točkah a, b in c, se izvaja kot:

- nasvetovanje, ki je krajša pomoč svetovalca v IO odraslemu, ki poleg dajanja informacij in podatkov vključuje tudi razlago, ustrezna pojasnila ali nasvet, in
- svetovanje, ki je strokovno zahtevnejši in daljši proces, ki vključuje poglobljene in celostne pristope svetovalne dejavnosti ter pospešuje razvoj odraslega z vidika razumevanja procesov odločanja, organiziranja in vrednotenja lastnega izobraževanja in učenja ter razvoja kariere. Svetovalec v IO pri tem lahko uporablja tudi različne svetovalne pripomočke, orodja ter učno gradivo in druge vrste gradiva, ki so mu v podporo pri izpeljavi kakovostnega svetovalnega procesa.

Neposredno svetovalno delo, navedeno v točkah a, b in c, se izvaja različno pogosto:

- kot ena obravnava ali
- z več obravnavami.

Kadar svetovalni proces poteka z več obravnavami, ima vsaka svoje značilnosti, ki jih svetovalec v IO mora upoštevati pri svojem delu:

- prva obravnava: običajno je namenjena osnovnemu spoznavanju s potrebami in cilji odraslega ter medsebojnemu informiranju,
- nadaljnja obravnava: poteka poglobljena svetovalna obravnava, pri čemer svetovalci v IO uporabljajo tudi različne svetovalne pripomočke, orodja ter učno gradivo in druge vrste gradiva,
- zaključna obravnava: v zaključni obravnavi poteka ovrednotenje svetovalnega procesa in načrtovanje nadaljnjih aktivnosti odraslega v izobraževanju ali razvoju kariere; v okviru zaključne obravnave se v svetovalni dejavnosti pri samostojnem učenju ovrednotijo učni dosežki, analizira se (ne)uspeh pri učenju, udeleženci se usmerjajo k nadaljevanju samostojnega učenja in iskanju novih možnosti za samostojno učenje.

Svetovalci v IO lahko spremljajo odraslega tudi po zaključni obravnavi, če se tako dogovorita ali je tako načrtovano v okviru presojanja in razvijanja kakovosti svetovalne dejavnosti (na primer spremljanje in evalviranje dolgoročnih rezultatov in učinkov svetovalne dejavnosti).

Obravnave, navedene v točkah a, b in c, so lahko različno dolge:

- krajše so, ko se izvaja nasvetovanje oziroma svetovanje, ki traja od 15 do 30 minut,
- daljše so, ko svetovanje traja več kot 30 minut.

3.2 Informiranje

(Obseg priporočenih delovnih ur na letni ravni: 5–10 %.)

Informiranje pomeni dajanje informacij svetovalca v IO odraslim. Informacije so lahko:

- splošne: o različnih možnostih v izobraževanju odraslih, o izvajalcih, vpisnih pogojih, financiranju, zaposlitvenih možnostih in drugo,
- specifične: vezane na posamezno področje svetovalne dejavnosti v IO, na primer o možnostih vpisa v posamezne izobraževalne programe, o postopkih ugotavljanja in dokumentiranja, o možnostih samostojnega učenja, vrsti gradiva za samostojno učenje in drugo.

Informiranje je krajša oblika v svetovalni dejavnosti in traja do 15 minut.

3.3 Načrtovanje, spremljanje in evalvacija svetovalnega dela

(Obseg priporočenih delovnih ur na letni ravni: 10–15 %.)

Načrtovanje, spremljanje in evalvacija svetovalnega dela lahko zajemajo:

- ugotavljanje potreb različnih skupin odraslih po svetovalni dejavnosti,
- sodelovanje pri načrtovanju vsebine in obsega svetovalne dejavnosti,
- spremljanje izvajanja ter rezultatov in učinkov svetovalne dejavnosti,
- sodelovanje pri evalviranju, presojanju in razvijanju kakovosti svetovalne dejavnosti,
- organiziranje in vodenje evidenc ter dokumentacije svetovalnega dela,
- pripravljane in posodabljanje pogojev za svetovalno delo (zbirke podatkov, strokovno in učno gradivo, orodja in drugi pripomočki).

3.4 Razvojne naloge

(Obseg priporočenih delovnih ur na letni ravni: 5–10 %.)

Razvojne naloge lahko zajemajo:

- spremljanje novosti v IO in širše v izobraževanju ter prenos novega v svetovalno dejavnost v IO,
- razvijanje usposabljanj za odrasle, vključene v svetovalno dejavnost v IO (na primer delavnice za razvijanje zmožnosti učenja učenja ter načrtovanja in razvoja kariere),
- posodabljanje, razvijanje in uvedba novega strokovnega gradiva ter novih orodij, svetovalnih pripomočkov in učnega gradiva za pomoč pri svetovalnem delu, izmenjava izkušenj in dobrih praks med svetovalci v IO,
- sodelovanje pri razvoju in izvajanju novih pristopov v svetovalni dejavnosti v IO,
- sodelovanje pri pripravi in izvedbi strokovnih dogodkov, pri razvoju in pripravi promocijskega in informativnega gradiva ter aktivnosti,
- sodelovanje v nacionalnih in mednarodnih projektih.

Pri opravljanju razvojnega dela svetovalci v IO glede na potrebe različnih skupin odraslih in v skladu z vsebino svojih nalog, opredeljenih v tretjem poglavju, sodeluje z nacionalnimi javnimi zavodi in drugimi organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju (na primer v strateškem svetu).

Razvojne naloge se uresničujejo v skladu s strokovnimi potrebami, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu izvajalca javne službe v IO.

3.5 Sodelovanje in povezovanje znotraj in zunaj organizacije

(Obseg priporočenih delovnih ur na letni ravni: 5–10 %.)

Sodelovanje in povezovanje znotraj in zunaj organizacije zajemata:

- usklajevanje dela vseh, ki sodelujejo v svetovalni dejavnosti ali se povezujejo z njo pri izvajalcu javne službe v IO,
- sodelovanje s strokovnimi delavci iz drugih izobraževalnih organizacij (osnovne šole, srednje šole, višje strokovne šole, zasebne izobraževalne organizacije in drugi),
- sodelovanje s strokovnimi delavci iz drugih organizacij v okolju za potrebe izvajanja svetovalne dejavnosti v IO (na primer s centri za socialno delo, zavodi za zaposlovanje, delodajalci, nevladnimi organizacijami, javnimi službami),
- sodelovanje pri organizaciji in izvajanju aktivnosti v strokovnem aktivu ter aktivnosti pri strateškem svetu.

3.6 Strokovno izpopolnjevanje

(Obseg priporočenih delovnih ur na letni ravni: 5–10 %.)

Strokovno izpopolnjevanje zajema:

- strokovno izpopolnjevanje svetovalcev v IO za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO, na primer s področja vsebine in posebnosti svetovalne dejavnosti v IO, značilnosti različnih skupin odraslih, še posebej ranljivih odraslih, ugotavljanja potreb, načrtovanja izobraževanja in razvoja kariere, uporabe svetovalnih pripomočkov in orodij, priprave načrta izobraževanja in učenja, vodenja svetovalnega procesa (različni pristopi, metode in tehnike), IKT v svetovanju in pri samostojnem učenju, razvoja spretnosti poslovnega mreženja, supervizije v svetovalni dejavnosti v IO, presojanja in razvijanja kakovosti in drugo,
- spremljanje in načrtovanje profesionalnega in kariernega razvoja svetovalca v IO.

Strokovne usmeritve za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO pripravi ACS v obliki protokolov, opomnikov in podobno ter zagotovi dostop do vseh gradiv na enem mestu.

4 ORGANIZIRANOST SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO

V tem poglavju je opisana organiziranost svetovalne dejavnosti v IO pri izvajalcu javne službe v IO, ki vključuje organizacijsko shemo, oblike, načine, kraj in prostor izvajanja ter partnerstvo z organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju.

4.1 Organizacijska shema svetovalne dejavnosti v IO

Svetovalno dejavnost v IO lahko izvajajo izvajalci javne službe v IO. Svetovalno dejavnost umestijo v organizacijsko shemo, kot je na primer razvidno s slike 2.

Slika 2: Organizacijska shema svetovalne dejavnosti v IO

S slike 2 je razvidno, da se pri organiziranosti svetovalne dejavnosti v IO upoštevajo dosedanja razvoj in izvajanje svetovalne dejavnosti v središčih za informiranje in svetovanje v IO – v središčih ISIO ter dosedanja razvoj in izvajanje dejavnosti organiziranega samostojnega učenja v središčih za samostojno učenje – v SSU. V dejavnosti središč ISIO se izvaja svetovalna dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja ter pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti odraslih. V dejavnosti SSU se izvaja svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju.¹⁴

Svetovalno dejavnost v IO predvidoma izvajata najmanj dva svetovalca v IO. Priporoča se, da en svetovalac v IO izvaja svetovalno dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja ter pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti, drugi svetovalac v IO pa izvaja svetovalno dejavnost pri samostojnem učenju. Delež zaposlitve svetovalca v IO za določeno področje svetovalne dejavnosti v IO je odvisen od obsega financiranja javne službe.

Svetovalna dejavnost pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja ter pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ter svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju se izvajata v različnih, ustrezno opremljenih prostorih.

Svetovalci v IO, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO, so vključeni v strokovni aktiv, ki je oblikovan v skladu z 39. členom ZIO-1.

4.2 Oblike in načini izvajanja svetovalne dejavnosti v IO

Svetovalna dejavnost v IO se v skladu s temeljnimi načeli in z namenom doseganja čim večje učinkovitosti izvaja v različnih oblikah ter na različne načine.

Svetovalna dejavnost se lahko izvaja v dveh oblikah:

- a) **Individualno:** v svetovalnem procesu sta prisotna svetovalac v IO in odrasli. Svetovalac v IO prilagodi način obravnave in vodenja svetovalnega procesa konkretni osebi, pri čemer uporablja tudi ustrezne svetovalne pripomočke, gradivo in podobno. Individualna oblika je primernejša, kadar je potreben poglobljen in daljši svetovalni proces. Njene prednosti so: omogočen je tesnejši stik med svetovalcem v IO in odraslim, svetovanje je prilagojeno individualnim potrebam odraslega, zagotovljeni sta zaupnost in tajnost vseh podatkov, ki jih odrasli sporoča v procesu.

¹⁴ Ta povezuje vse dosedanje naloge strokovnih delavcev v SSU, in sicer vodje, mentorja in svetovalca SSU.

- b) **Skupinsko:** v svetovalnem procesu so prisotni svetovalci v IO in več odraslih. Prednosti skupinske oblike so, da odraslim omogoča medsebojno interakcijo v skupini in s tem medsebojno izmenjavo izkušenj, pogledov na izobraževanje in učenje ter razvoj kariere, izmenjavo izkušenj o ovirah, s katerimi se pri tem srečujejo, ter o tem, kako jih odpravljajo, in drugo. Odrasli v skupini drug drugemu nudijo podporo. Skupinska oblika svetovanja je lahko izhodišče za nadaljnje individualne vključitve.

Obe obliki se pogosteje uporabljata pri svetovalni dejavnosti pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja. Svetovalni dejavnosti pri ugotavljanju in dokumentiranju ter pri samostojnem učenju praviloma potekata individualno, saj se skupinska oblika izvaja po potrebi (pogosteje pri informiranju).

Svetovalna dejavnost v IO se lahko izvaja na te načine:

- a) **osebno:** v neposrednem stiku med svetovalcem v IO in odraslim;
- b) **po telefonu:** stacionarni in mobilni telefon, pri čemer se priporoča, da je svetovalci v IO dostopen na telefonski številki, ki je namenjena izvajanju svetovalne dejavnosti v IO;
- c) **po elektronski in navadni pošti:** priporoča se, da se za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO pri izvajalcu ustvari namenski elektronski naslov;
- d) **po spletu:** s spletnimi orodji, kot so spletne učilnice, video- in avdiokonference, družbena omrežja in podobno.

Pri navedenih načinih svetovanja je treba zagotavljati ustrezno IKT podporo in varovanje osebnih podatkov.

Za osebno in telefonsko informiranje ter neposredno svetovalno delo so svetovalci v IO vsaj enkrat na teden odraslim na voljo tudi v popoldanskem času.

4.3 Kraj in prostor izvajanja svetovalne dejavnosti v IO

Svetovalna dejavnost v IO se lahko izvaja različno glede na kraj in prostor izvajanja:

- a) **na sedežu** izvajalca javne službe v IO in
- b) **zunaj sedeža**, kot terensko delo, če so za to zagotovljene ustrezne razmere:
- **na dislokaciji:** svetovalna dejavnost se izvaja zunaj sedeža izvajalca javne službe v IO, v drugi organizaciji (to so lahko druge izobraževalne organizacije, knjižnice, centri za socialno delo in drugi). Dislokacija (ena ali več) je vnaprej načrtovana in zapisana v letnem načrtu dela. Izvajanje poteka vedno na istem kraju in prostoru,

po vnaprej določenem urniku (dogovorjenem za najmanj eno leto vnaprej). Prostor mora omogočati individualno in skupinsko obliko izvajanja svetovalne dejavnosti v IO;

- **z mobilno svetovalno dejavnostjo:** organizira se, kadar se le občasno pojavi potreba po svetovalni dejavnosti v izbranih organizacijah ali na javnih prostorih (v knjižnici, v nakupovalnem središču, na javni prireditvi v lokalnem oziroma regionalnem okolju na prostem in drugih primernih prostorih). Mobilna svetovalna dejavnost se lahko izvaja tudi v organizacijah z dejavnostjo za posamezne skupine odraslih, kot so varstveno-delovne organizacije, zavod za zaposlovanje, centri za socialno delo in druge;
- **z informacijsko (info) točko:** osnovni namen info točke je informiranje odraslih. Na njej je lahko prisoten svetovalca v IO, ki v osebni stiku daje informacije ob pripravljene gradivu, lahko pa je to le točka oziroma kotichek, ki je opremljen z informacijskim gradivom, brez prisotnosti svetovalca v IO. Prostor info točke je lahko razlicen, od javnih mest (knjižnica, zdravstveni dom, center za socialno delo in druga) do razlicnih organizacij, ki jih obiskuje vecje stevilo odraslih (izobrazevalna organizacija za odrasle, podjetje in druge).

Svetovalna dejavnost v IO zunaj sedeža izvajalca javne sluzbe v IO se organizira glede na posebnosti lokalnega oziroma regionalnega okolja (na primer glede na oddaljenost manjsih krajev od sedeža izvajanja svetovalne dejavnosti v IO, nacin poselitve, dostopnost svetovalne dejavnosti v IO posameznim skupinam odraslih in podobno).

4.4 Partnerstvo z organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju

Izvajalci svetovalne dejavnosti v IO se povezujejo z organizacijami, ki v lokalnem oziroma regionalnem okolju izvajajo razlicne svetovalne in izobrazevalne dejavnosti za odrasle, odlocajo o strategijah razvoja cloveških virov, sodelujejo pri nacrtovanju in izvajanju regionalne razvojne politike, ter z drugimi socialnimi partnerji.

Povezovanje in sodelovanje partnerskih organizacij prispeva k:

- boljsi dostopnosti svetovalne dejavnosti v IO vsem odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- dopolnjujocemu se in usklajenemu delu partnerskih organizacij,
- boljsemu seznanjanju z ugotovljenimi potrebami po razvoju cloveških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju in odzivanju nanje,
- razvoju cloveških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju.

Izvajalci javne službe v IO za usklajevanje partnerskega sodelovanja z drugimi izvajalci svetovalne dejavnosti v slovenskem izobraževalnem prostoru ter drugimi organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju oblikujejo strateški svet. Namen delovanja strateškega sveta je:

- izmenjava informacij o ciljih in vsebini svetovalne dejavnosti v IO ter stanju na področju izobraževanja odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- ugotavljanje potreb sodelujočih partnerjev za uporabljanje storitev svetovalne dejavnosti v IO,
- priprava skupnih strokovnih in promocijskih dogodkov v lokalnem oziroma regionalnem okolju z namenom boljše dostopnosti svetovalne dejavnosti v IO in izobraževanja odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- povezovanje z drugimi lokalnimi oziroma regionalnimi okolji ter ustanovami na nacionalni ravni in tudi v mednarodnem prostoru.

Vsak izvajalec javne službe v IO mora biti vključen v strateški svet. Priporoča se, da se k partnerskemu sodelovanju in s tem v strateški svet povabijo te organizacije:

- izvajalci drugih svetovalnih dejavnosti, namenjenih odraslim,
- izobraževalne organizacije, ki izobražujejo tudi odrasle,
- občine oziroma ustanovitelji javnih organizacij za izobraževanje odraslih,
- območne enote zavoda za zaposlovanje,
- centri za socialno delo,
- razvojne agencije,
- knjižnice,
- nevladne organizacije, ki izvajajo storitve za odrasle,
- organizacije drugih socialnih partnerjev (delodajalci, sindikat, združenja in zbornice).

Člani strateškega sveta sprejmejo dogovor o namenu, vsebini in načinu sodelovanja. Predlog dogovora pripravi ACS.

5 KADROVSKI IN DRUGI POGOJI ZA IZVAJANJE SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO

5.1 Kadrovski pogoji za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO

Pogoji za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO so za svetovalce v IO določeni v 26. členu v povezavi z 19. členom ZIO-1. Izpolnjevati morajo te pogoje:

- obvladati slovenski knjižni jezik,
- imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje,
- imeti pedagoško-andragoško izobrazbo v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, ter
- imeti opravljen strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja.

V skladu s 26. členom ZIO-1 izobrazbo za svetovalce v IO določi minister, pristojen za izobraževanje.

Priporočeno je, da ima svetovalec v IO znanje s področja andragogike, pedagogike, psihologije, organizacije, menedžmenta kadrovskih in izobraževalnih sistemov ter menedžmenta kadrov.

Svetovalec v IO mora svojo profesionalno usposobljenost stalno nadgrajevati. Vsebine nadaljnega izobraževanja in usposabljanja izhajajo iz aktualnih tem na področju svetovalne dejavnosti v IO in na področju IO na splošno ter iz razvojnih nalog svetovalne dejavnosti v IO.

Priporoča se, da ACS za namen profesionalnega usposabljanja svetovalcev v IO pripravi program profesionalnega usposabljanja za opravljanje svetovalne dejavnosti v IO, ki vključuje naslednje vsebine:

- vsebina in posebnosti svetovalne dejavnosti v IO,
- značilnosti različnih skupin odraslih, še posebej ranljivih odraslih,
- ugotavljanje izobraževalnih potreb,
- načrtovanje izobraževanja in razvoja kariere,

- uporaba svetovalnih pripomočkov in orodij,
- priprava načrta izobraževanja in učenja,
- vodenje svetovalnega procesa (različni pristopi, metode in tehnike),
- IKT v svetovanju in pri samostojnem učenju,
- komunikacija v svetovalni dejavnosti,
- spretnosti poslovnega mreženja,
- supervizija v svetovalni dejavnosti,
- presojanje in razvijanje kakovosti ter drugo.

Svetovalcem v IO je zagotovljena tudi supervizija¹⁵ kot del profesionalnega usposabljanja. Za svetovalce v IO, ki so začetniki na področju svetovalne dejavnosti v IO, se priporoča, da izvajalec javne službe v IO pripravi program uvajanja v delo.

5.2 Drugi pogoji za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO

Drugi pogoji, ki morajo biti zagotovljeni za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO, so:¹⁶

a) Spremljajoča dela in podporne dejavnosti:

- spremljajoča dela so: poslovanje, administracija, računovodstvo, tehnična dela in dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT);
- podporne dejavnosti so: aktivnosti zaradi dela z ranljivimi odraslimi in supervizija.

b) Materialni pogoji

Prostor in oprema, svetovalni in učni pripomočki, strokovna literatura, potrošni in drugi material:

- na sedežu izvajalca mora biti zagotovljen prostor, ki omogoča individualno in skupinsko obliko svetovalne dejavnosti;

¹⁵ Supervizija je proces specifičnega učenja in razvoja, pa tudi metoda podpore pri strokovnem reflektiranju, ki svetovalnemu delavcu omogoča, da usvoji nove profesionalne in osebne uvide kot lastno izkušnjo. Pomaga mu, da praktične izkušnje integrira s svojimi teoretičnimi znanji, da pride do svojih lastnih rešitev problemov, s katerimi se srečuje pri delu, da uspešneje obvladuje stres in gradi svojo profesionalno identiteto. Supervizija podpira profesionalno in osebno učenje ter razvoj svetovalnega delavca (Žorga, 2013). Svetovalec v IO potrebuje supervizijo zaradi zahtevnosti in kompleksnosti svetovalne dejavnosti. Zahtevno delo svetovalne dejavnosti določa tudi svetovalno delo z ranljivimi odraslimi.

¹⁶ Natančneje so drugi pogoji določeni s Pravilnikom o standardih in normativih v IO.

- kadar se svetovanje izvaja zunaj sedeža izvajalca javne službe v IO kot dislokacija ali kot mobilna svetovalna dejavnost, mora biti zagotovljen prostor, ki glede na obliko in način izvajanja svetovalne dejavnosti zagotavlja odraslemu dostopnost in zaupnost; v prostoru mora biti zagotovljena ustrezna oprema: miza, stoli, omare, predelne stene, police in drugo;
- IKT oprema: računalnik/i (stacionarni ali prenosni ali tablični) in tiskalnik; za mobilno svetovalno dejavnost mora biti zagotovljen prenosni računalnik in mobilni telefon; za svetovalno dejavnost pri samostojnem učenju mora biti zagotovljenih več računalnikov in najmanj tri učna mesta; zagotovljena mora biti tudi povezava z internetom;
- svetovalni in učni pripomočki: vprašalniki, opomniki, protokoli, e-orodja, zbirna mapa učnih izidov – portfolijo, zbirke podatkov, spletni portali, učno gradivo za samostojno učenje in druge vrste gradiva, primerne za samostojno učenje (na primer priročniki, učbeniki, spletno gradivo in viri, različne knjige, slovarji, atlasi in podobno), spletni viri in spletno gradivo za samostojno učenje in drugo;
- strokovna literatura: povezana s strokovnim delom svetovalca v IO (za vsa tri področja svetovalne dejavnosti v IO);
- drobni inventar, telekomunikacijske povezave, tiskanje, fotokopiranje in podobno.

c) Drugi pogoji

Za delovanje svetovalne dejavnosti v IO je treba zagotoviti tudi sredstva za:

- nadaljnje izobraževanja in usposabljanje svetovalcev v IO,
- vključevanje zunanjih sodelavcev v izvajanje svetovalne dejavnosti v IO in vključevanje prostovoljcev,
- izvajanje svetovalne dejavnosti zunaj sedeža izvajalca javne službe v IO (kot dislokacija, mobilna svetovalna dejavnost, info točka),
- nadomestila in povračila delavcem,
- razvojno delo,
- promocijo,
- organizacijo in izvedbo strokovnih dogodkov,
- kritje obratovalnih stroškov,
- kritje stroškov plačilnega prometa in
- kritje drugih stroškov, povezanih z izvajanjem svetovalne dejavnosti v IO v skladu z načrtom dela.

6 EVIDENCE IN DOKUMENTACIJA V SVETOVALNI DEJAVNOSTI V IO

Evidence in dokumentacija v svetovalni dejavnosti v IO so določene v drugi točki sedmega poglavja ZIO-1 in v smernicah. Podatki, ki se vpisujejo v evidence in dokumentacijo, so podlaga za načrtovanje, organiziranje, izvajanje in spremljanje svetovalne dejavnosti v IO.

Poleg zakonsko določenih evidenc se zbirajo še ti podatki:

- o viru pridobitve prve informacije o možnostih svetovalne dejavnosti,
- o področju svetovalne dejavnosti,
- ali je odrasli pripadnik ranljive skupine in katere,
- o obliki, načinu, kraju in prostoru izvajanja neposrednega svetovalnega dela,
- o rezultatih in učinkih svetovalne dejavnosti ter
- o strukturi nalog svetovalca v IO.

Glede na specifičnost vsebine neposrednega svetovalnega dela na posameznem področju svetovalne dejavnosti v IO se zbirajo še ti podatki:

a) V svetovalni dejavnosti pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja:

- o uporabi svetovalnih pripomočkov in orodij.

b) V svetovalni dejavnosti pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter pri priložnostnem učenju:

- o namenu ugotavljanja in dokumentiranja,
- o uporabi svetovalnih pripomočkov in orodij,
- o uporabljenih standardih znanj in
- o vključenosti zunanjih strokovnjakov.

c) V svetovalni dejavnosti pri samostojnem učenju:

- o vrsti učnega gradiva,
- o vrsti izbranih učnih vsebin,
- o številu učnih ur,
- o razlogih za vključitev v samostojno učenje,
- o interesu odraslih za učne vsebine in
- o zadovoljstvu odraslih (z delom zaposlenih in zunanjih strokovnjakov, učnim gradivom, organiziranjem dejavnosti, učnim okoljem).

Vsi navedeni podatki se vpisujejo v računalniško aplikacijo, ki jo pripravi in vzdržuje ACS. Evidence z navedenimi podatki se v skladu z ZIO-1 hranijo pet let od vnosa podatkov.

Pridobljeni podatki so podlaga za kvalitativne in kvantitativne analize svetovalne dejavnosti v IO za namen sprotnega spremljanja svetovalne dejavnosti v IO, pa tudi za samoevalvacijo in zunanjo evalvacijo. Izvajalec javne službe v IO vsako leto pripravi načrt in poročilo o izvedeni svetovalni dejavnosti v IO.

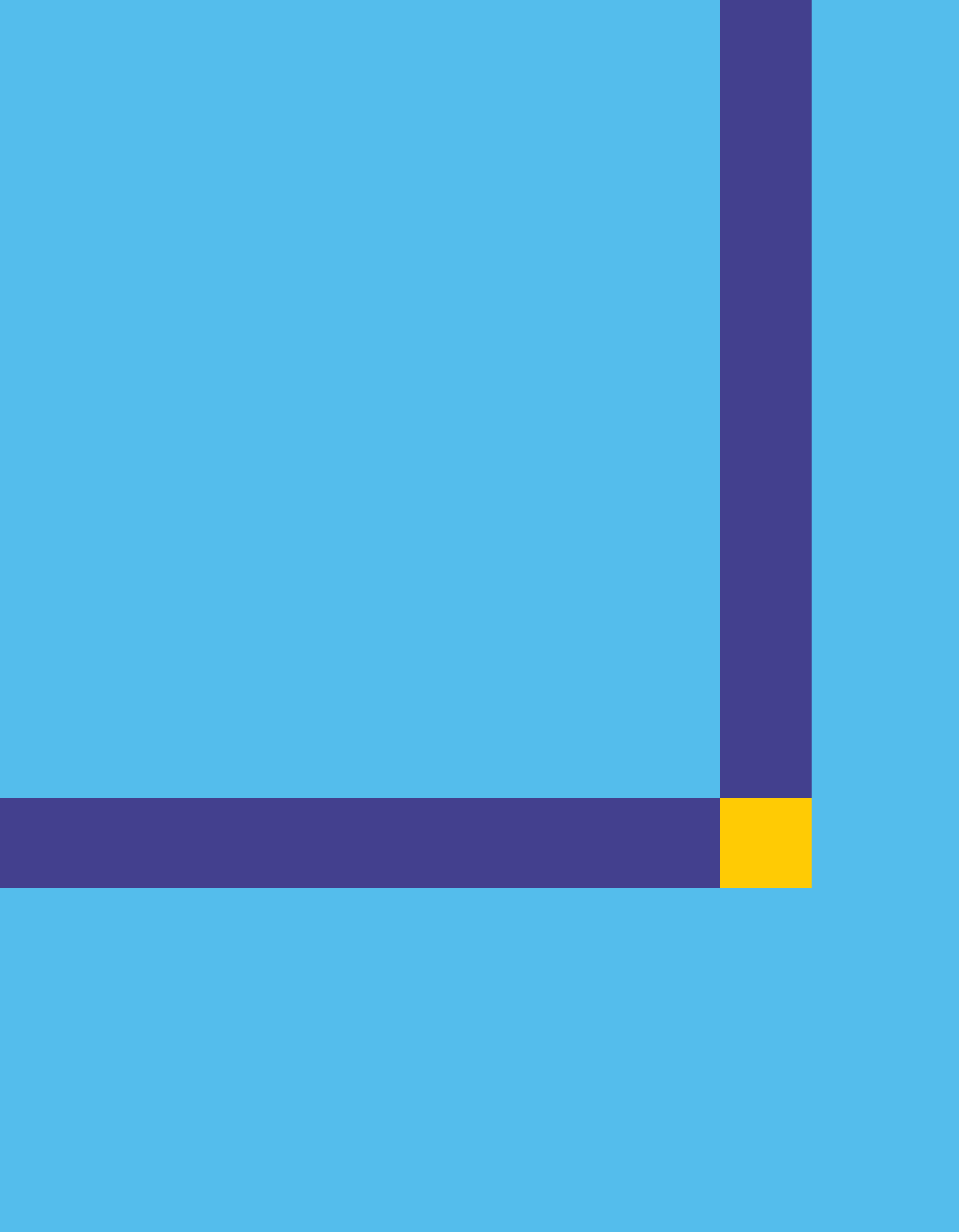
7 PRESOJANJE IN RAZVIJANJE KAKOVOSTI SVETOVALNE DEJAVNOSTI V IO

Za svetovalno dejavnost v IO se presojanje in razvijanje kakovosti izvaja v skladu s 67. in 68. členom ZIO-1. Presojanje kakovosti je opredeljeno kot pridobivanje in ovrednotenje kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o procesih, rezultatih in učinkih svetovalne dejavnosti v IO, ki jo urejajo smernice.

Izvajalec javne službe v IO presojanje in razvijanje kakovosti izvaja s sprotnim spremljanjem in samoevalvacijo ter sodeluje v zunanjih evalvacijah.

Svet zavoda pri izvajalcu javne službe v IO na predlog direktorja imenuje komisijo za kakovost, ki načrtuje in usklajuje presojanje in razvijanje kakovosti. Sestava, mandat in naloge te komisije se določijo v internem aktu. Izvajalec javne službe v IO v komisijo za kakovost imenuje vsaj enega predstavnika svetovalcev v IO.

Strokovne podlage in usmeritve za presojanje in razvijanje kakovosti pri izvajalcih javne službe v IO pripravlja ACS, ki izvaja tudi usposabljanje in svetovanje pri izvedbi presoj kakovosti.

LITERATURA IN VIRI

Adult Education and Training in Europe – Widening Access to Learning Opportunities. Eurydice Report. (2015). Pridobljeno s <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/aaeac7ed-7bad-11e5-9fae-01aa75ed71a1/language-en>

Carpentieri, J. D., Lister, J., Cara, O., Popov, J. (2018). *GOAL Final Cross Country Evaluation Report.* London: UCL Institute of Education. Pridobljeno s https://adultguidance.eu/images/Reports/GOAL_final_cross-country_evaluation_report.pdf

Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Bečaj, J., Pečjak, S., Resman, M., Bezić, T., ... Šmuk, B. (2008). *Programske smernice. Svetovalna služba v gimnazijah, nižjih in srednjih poklicnih šolah ter strokovnih šolah in v dijaških domovih.* Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Dobrovoljc, A., Kunčič Krapež, B., Perme, E., Vilič Klenovšek, T., Višekruna, T. (2017). *Svetovanje odraslim v izobraževanju odraslih, Erasmus+ KA3 projekt GOAL, predstavitev in povzetek rezultatov.* Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport.

Dovžak, K., Bandelj, E., Dolgan, T., Gerželj, A., Kump, S., Možina, E., ... Žalec, N. (2020). *Izhodišča za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle.* Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Andragoški center Slovenije.

Employment and Social Developments in Europe. (2016). Pridobljeno s <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7952&visible=0&>

Etične smernice IAEVG – slovenska priredba. (2019). Ljubljana: Društvo za karierno orientacijo Slovenije in Strokovna skupina za vseživljenjsko karierno orientacijo. Pridobljeno s <https://dkos.si/wp-content/uploads/Eti%C4%8Dne-smernice-predlog1.pdf>

European guidelines for validating non-formal and informal learning (Cedefop reference series, 104). (2015). Luxemburg: Publications Office.

Javrh, P. (2016). *Raziskava spretnosti odraslih, Metodologija in rezultati – na kratko.* Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Jelenc Krašovec, S., in Jelenc, Z. (2009). *Andragoško svetovalno delo.* Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Jug Došler, A., in Zagmajster, M. (2018). Središča za samostojno učenje (SSU): aktualni izzivi, priporočila in vizija razvoja. *Andragoška spoznanja*, 24(2), 39–55.

Mirčeva, J., Radovan, M., Žalec, N. (2014). *Motivacija in ovire pri izobraževanju za potrebe trga dela*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020. (2014). Pridobljeno s <https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/kljucni-dokumenti/partnerski-sporazum-slovenska-verzija.pdf>

Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (0179 NLE). (2016). Pridobljeno s <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14601-2016-INIT/sl/pdf>

Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja. Uradni list Evropske unije (C398/01). (2012). Pridobljeno s [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=PT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=PT)

Recommendation on adult learning and education. (2015). Pridobljeno s http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=49354&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

Resolucija Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (C372/01). (2011). Pridobljeno s <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:372:0001:0006:SL:PDF>

Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020. (2013). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO97>

Resolucija o boljši integriranosti vseživljenjske karijerne orientacije v strategije vseživljenjskega učenja. Evropska komisija. (2008). Pridobljeno s https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/104236.pdf

Rethinking Education: investing in skills for better socio-economic outcomes. Evropska komisija. (2012). Bruselj.: Pridobljeno s https://www.cedefop.europa.eu/files/com669_en.pdf

Strategija dolgožive družbe. (2017). Pridobljeno s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Strategija_dolgozive_druzbe.pdf

Strategija razvoja Slovenije 2030. (2017). Pridobljeno s https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

UNESCO guidelines for the Recognition, Validation and Accreditation of the Outcomes of Non-formal and Informal Learning. UNESCO Institute for Lifelong Learning. (2012). Hamburg: UNESCO Institute for Lifelong Learning. Pridobljeno s <https://uil.unesco.org/lifelong-learning/recognition-validation-accreditation/unesco-guidelines-recognition-validation-and>

Vilič Klenovšek, T. (2018). Andragoško svetovalno delo med teorijo, izobraževalno politiko in prakso. *Andragoška spoznanja*, 24(2), 79–88.

Vizija Slovenije 2050. (2017). Pridobljeno s <https://www.rtv slo.si/files/novice/vizija-slovenije.pdf>

Zakon o izobraževanju odraslih /ZIO-1/ (2018). Uradni list RS, št. 6/18. Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7641>

Zakon o trgu dela /ZUTD/ (2010). Uradni list RS, št. 80/10. Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5840>

Žorga, S. (2013). *Modeli in oblike supervizije*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta v Ljubljani

PRILOGA

Slika: Umestitev svetovalne dejavnosti v IO v Sloveniji¹⁷

¹⁷ V sliki so uporabljena poimenovanja svetovalnih dejavnosti v skladu z uporabo v strokovnih dokumentih in tudi v praksi.

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education